

Notă de fundamentare

I. Titlul proiectului de act normativ

Hotărâre

privind stabilirea cuantumului burselor pentru elevii, studenții, doctoranzii și cursanții din învățământul postuniversitar din Republica Moldova, Ucraina, pentru cei de origine etnică română din afara granițelor țării, pentru cetățenii români cu domiciliul în străinătate, precum și pentru cetățenii străini, bursieri ai statului român, care studiază în instituții și unități de învățământ din România

II. Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale¹

a) Prezentul act normativ se referă la situația financiară a tinerilor de origine română din afara granițelor, precum și a cetățenilor străini, care studiază în instituții și unități de învățământ din România ca bursieri ai statului român și prevede majorarea cuantumului bursei acestora, urmare a creșterii inflației și costului vieții din ultimii ani;

b) Prin HG nr. 945 din 29 decembrie 1997 pentru modificarea și completarea art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 695/1997 privind acordarea burselor pentru elevii, studenții, doctoranzii și cursanții din învățământul postuniversitar din Republica Moldova, Ucraina, pentru cei de origine etnică română din afara granițelor țării, pentru cetățenii români cu domiciliul în străinătate, precum și pentru cetățenii străini, bursieri ai statului român, care studiază în instituții și în unități de învățământ din România, nivelul cuantumurilor lunare ale burselor pentru studenți constituia echivalentul în lei al sumei de 50 dolari S.U.A./lună, la cursul valutar oficial și urma să fie actualizat trimestrial, iar pentru celelalte burse nivelul cuantumurilor se va stabili corespunzător proporției care rezultă din prezenta hotărâre. În conformitate cu prevederile art. 18, alin. 2 din HG nr. 173/1998 cuantumul burselor se stabilea la cursul comunicat de Banca Națională a României pentru ultima zi a lunii precedente, lunar, numai pentru anul 1998;

c) Prevederile respective nu au fost aplicate în perioada 1999–2006, timp în care inflația și costul vieții au crescut simțitor. S-a produs un decalaj razant între cuantumurile burselor și cuantumul minim care trebuie să acopere cheltuielile pentru masă în cantinele școlare/studențești, diferența dintre costul real al cazării în cămine și subvențiile alocate în acest scop de la bugetul de stat etc. Elevi, studenți, conducători de unități de învățământ, reprezentanți ai diferitelor organizații neguvernamentale solicită imperios aplicarea unor măsuri care ar ameliora protecția socială a bursierilor statului român. Menționăm, de asemenea, că potrivit prevederilor *H.G. nr. 359/2005*, în cadrul Acordului CEEPUS, bursa unui student din ciclul I constituie echivalentul a 85 de euro/lună, al unuia din ciclurile II și III – echivalentul a 100 de euro/lună, iar al unui cadru didactic aflat la stagiere – echivalentul lunar al unui salariu conform gradului didactic universitar de încadrare;

d) Referiri la documentul strategic relevant care stă la baza elaborării proiectului de act normativ: Art. 108 alin. (2) din Constituția României, republicată, art. 172 alin. (5) din Legea învățământului nr.

¹ Pentru OUG se vor prezenta elementele obiective ale situației extraordinare. Dacă instrumentul de prezentare și motivare este anexat la actul normativ elaborat în conformitate cu Legea nr. 590/2003 privind tratatele, se vor detalia informațiile prevăzute la art. 23 din această lege.

84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. **299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni.**

2. Schimbări preconizate

a) Sub aspectul **conținutului** prezentul act normativ fixează cuantumul bursei nu numai pentru studenți, dar și pentru elevii, masteranzii, doctoranzii și cursanții, aflați la studii în școlile și universitățile de stat din România;

b) **Scopul** noului act normativ constă în îmbunătățirea nivelului de trai, creșterea atracției pentru efectuarea studiilor în România, familiarizarea cu sistemul românesc de învățământ în context european;

c) **Noutăți** aduse de prezentul proiect de act normativ constau în: stabilirea cuantumului bursei în moneda europeană; creșterea cuantumului bursei elevilor la nivelul bursei studenților; creșterea în medie a cuantumului bursei tuturor categoriilor de bursieri cu 81,19%; creșterea substanțială a bursei pentru doctoranzi; reactualizarea lunar, începând cu anul 2008, a cuantumului bursei la cursul de schimb al monedei euro comunicat de Banca Națională a României pentru ultima zi a lunii precedente.

III. Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macro-economic

Prezentul proiect de act normativ nu are impact macro-economic.

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Prezentul proiect de act normativ nu are impact asupra mediului de afaceri.

3. Impactul social

Prezentul proiect de act normativ are impact asupra contingentului de tineri de origine română cu domiciliul în afara graniței și a cetățenilor străini, bursieri ai statului român, preconizându-se următoarele efecte: a) directe: îmbunătățirea condițiilor de viață și studii; creșterea interesului pentru efectuarea studiilor în România și b) indirecte asupra: eficienței formării calității de specialist în cadrul sistemului educațional românesc în context european.

Impactul social estimat 1) pe termen scurt: sporirea numărului candidaților la concursul pentru ocuparea locurilor cu bursă pentru efectuarea studiilor în România și 2) pe termen lung: creșterea mediului concurențial; sporirea calității profesionale a specialiștilor formați în instituțiile de învățământ din țară; influența benefică asupra calității serviciilor educaționale din țara de origine.

4. Impactul asupra mediului înconjurător

Prezentul proiect de act normativ nu are impact asupra mediului înconjurător.

IV. Impactul asupra bugetului general consolidat, pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Prezentul proiect de act normativ aduce următoarele modificări ale veniturilor și cheltuielilor bugetare*:

* Punctele 1, 2 și 3 se vor completa pentru toate bugetele componente ale bugetului general consolidat, așa cum este definit în Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările ulterioare.

2) Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus, din care:

a) bugetul de stat – alte cheltuieli (burse); **cheltuielile anuale cresc în medie cu 10.044.425 lei față de cheltuielile actuale:**

2008	2009	2010	2011	2012	Media pe 5ani
7.940.510*	10.570.404	10.570.404	10.570.404	10.570.404	10.044.425

*au fost excluse lunile ianuarie si februarie din anul 2008

3) Impact financiar, plus, din care:

a) buget de stat; **cheltuielile anuale cresc în medie cu 10.044.425 lei față de cheltuielile actuale.**

4) Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare:

Creșterea cheltuielilor bugetare rezultată prin majorarea cuantumului bursei se asigură, prin redistribuire, din fonduri alocate de la bugetul de stat Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului (a se vedea fișa financiară atașată).

5) Propuneri pentru compensarea veniturilor bugetare:

Nu este cazul.

6) Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare:

Nr. crt.	Indicatori	CUANTUMUL VECHI				CUANTUMUL NOU				%
		USD	LEI	Nr. beneficiari	Fond lunar lei	EURO	LEI	Nr. beneficiari	Fond lunar lei	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Elevi	40,625	105,178	2.800	294.499	65,0	220,441	2.800	617.235	209,59%
2	Studenti	50,0	129,450	5.700	737.865	65,0	220,441	5.700	1.256.514	170,29.%
3	Masteranzi, cursanți	56,25	145,631	850	123.787	75,0	254,355	850	216.202	174,66%
4	Doctoranzi	56,25	145,631	200	29.126	85,0	288,269	200	57.654	197,95
	TOTAL				1.185.277				2.147.605	181,19%

Curs valutar la 05.01.2008:

USD=2,589 lei

EURO=3,3914 lei

Diferența suplimentare/ lună = 962.328 lei

Fond anual vechi = 11.852.770 lei

Fond anual nou = 21.476.050 lei

Diferență suplimentare/an = 9.623.280 lei

7) Alte informații

Impactul bugetar se va estima: 3) pe termen lung (pe următorii 5 ani):

Nr. crt.	Indicatori	EURO	Număr beneficiari	Impact financiar, plus - lei -					Media pe 5 ani
				2008	2009	2010	2011	2012	
1	Elevi	65,0	2800	2.581.888	3.425.010	3.425.010	3.425.010	3.425.010	3.256.386
2	Studenti	65,0	5700	4.149.192	5.588.850	5.588.850	5.588.850	5.588.850	5.300.918
3	Masteranzi,	75,0	850	924.150	1.192.056	1.192.056	1.192.056	1.192.056	1.138.475

	cursanți								
4	Doctoranzi	85,0	200	285.280	364.488	364.488	364.488	364.488	348.646
	TOTAL			7.940.510	10.570.404	10.570.404	10.570.404	10.570.404	10.044.425

V. Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

a. Acte normative care se modifică

Prezentul proiect de act normativ nu modifică acte normative anterioare.

b. Acte normative care se abrogă

Intrarea în vigoare a prezentului act normativ va determina abrogarea Hotărârea Guvernului nr. 695/1997 privind acordarea burselor pentru elevii, studenții, doctoranzii și cursanții din învățământul postuniversitar din Republica Moldova, Ucraina, pentru cei de origine etnică română din afara granițelor țării, pentru cetățenii români cu domiciliul în străinătate, precum și pentru cetățenii străini, bursieri ai statului român, care studiază în instituții și unități de învățământ din România, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 311 din 14 noiembrie 1997, precum și art. 18 din Hotărârea Guvernului nr. 173/1998 privind măsurile de protecție socială aplicabile pensiilor și altor drepturi de asigurări sociale, alocațiilor de stat pentru copii, precum și altor venituri ale populației în anul 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 129 din 30 martie 1998.

c. Acte normative necesar a fi elaborate

În vederea implementării eficiente a prezentului act normativ nu este necesară elaborarea altor acte normative.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie

Proiectul de act normativ nu transpune și nici nu implementează un act comunitar, ci doar urmează recomandările la nivelul Uniunii Europene în ceea ce privește derularea procesului legislativ.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente comunitare relevante**

Prezentul proiect de act normativ respectă standardele europene în ceea ce privește elaborarea actelor normative la nivelul Uniunii Europene.

4. Evaluarea conformității cu legislația comunitară

Prezentul proiect de act normativ nu presupune evaluarea conformității cu legislația comunitară.

5. Alte acte sau documente internaționale din care decurg angajamente

Prezentul proiect de act normativ nu face referire la nici un document internațional din care să decurgă angajamente.

** Decizii ale CEJ și alte documente (trimiteri la doctrina juridică) vor fi menționate cu indicarea interpretărilor Curții, relevante pentru transpunerea sau implementarea prevederilor legale respective.

6. Alte informații

Conform H.G. nr. 689/1994, elevii și studenții bursieri ai statului român beneficiază și de cazare gratuită în cămine. În realitate, dat fiind că subvențiile alocate de către minister pentru cazarea în cămine de multe ori nu acoperă cheltuielile reale, unele instituții de învățământ îi obligă pe bursieri să plătească diferența dintre subvenții și costul real al cazării.

Creșterea costului vieții a generat situații în care bursa elevilor nu acoperă cheltuielile de masă de la cantinele școlare, iar bursa studenților – cheltuielile strict necesare pentru cazare în cămine și masă. Urmare a situației create, pe parcursul anilor de studii, reprezentanți ai elevilor și studenților, bursieri ai statului român, inspectori generali și directori de licee, lideri ai diferitelor organizații neguvernamentale ne-au solicitat să facem demersurile necesare către Guvernul României în vederea soluționării problemei. S-a propus ca bursele să fie majorate cel puțin la nivelul coșului real de consum sau la cel al salariului minim pe economie.

În luna aprilie 2005, reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării au efectuat o inspecție la Colegiul Tehnic de Poștă și Telecomunicații „Gh. Airinei” din București, unde sunt cazați elevi bursieri din Republica Moldova, Albania, Kazahstan, Kârgâzstan, Turkmenistan, și au constatat că actualul cuantum al bursei, echivalentul a 40,625 dolari S.U.A. pe lună, nu asigură necesarul pentru acoperirea cheltuielilor de masă la cantină, iar în zilele de sâmbătă și duminică și la sărbători aceștia nu primesc niciun fel de hrană. Această situație este caracteristică pentru toate județele.

Prin adresa nr. D/1140/15.06.2006, Departamentul pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni din cadrul Ministerului Afacerilor Externe ne-a sesizat că un grup de bursieri ai statului român de la Universitatea din Craiova au adresat o Scrisoare deschisă președintelui României Traian Băsescu, prin care solicită majorarea cuantumului bursei.

Prin adresa nr.316/18.04.2005, cât și prin Memorandumul privind situația Centrului „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru Românii de Pretutindeni și a bursei acordate pentru tineri de origine etnică română sau pentru cetățenii români cu domiciliul în străinătate nr. D/1207/22.06.2006, înaintat primului-ministru Călin Popescu-Tăriceanu și înregistrat la noi sub nr. 11 123/27.06.2006, Departamentul pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni este de acord cu revendicările cetățenilor străini, bursieri ai statului român.

În noiembrie 2006 un grup de bursieri ai statului român, cetățeni de origine română din Ucraina, care studiază în învățământul de stat din România, au adresat o scrisoare deschisă președintelui României Traian Băsescu, prin care aduc la cunoștință că din 1998 cuantumul bursei nu a mai fost revizuit și nici indexat până în prezent, iar urmare a faptului că prețurile la toate produsele și serviciile s-au majorat, bursa nu acoperă nici măcar necesitățile alimentare și de transport în comun.

Pe adresa Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului și a altor instituții ale statului sosesc numeroase petiții în această problemă.

Menționăm că, încă în anul 1999, Ministerul Educației Naționale a inițiat o Notă de fundamentare și un proiect de Hotărâre de Guvern privind majorarea bursei, însă acestea au fost respinse de către Ministerul Finanțelor de atunci.

Proiectului similar din 2005, elaborat de Direcția Relații Internaționale, nu i s-a dat curs din lipsa fondurilor necesare alocate bugetului Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului.

Din aceste considerente, aprobarea prezentului proiect de Hotărâre de Guvern este o necesitate imperioasă.

VI. Consultările derulate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Pe parcursul ultimilor ani problema necesității majorării cuantumului burselor a fost discutată cu reprezentanții Departamentului pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, ai organizațiilor studenților basarabeni din Timișoara și București (Alexandru Râșneac - Universitatea de Vest din Timișoara și Vlad Durnea – Academia de Studii Economice București), ai unor instituții de învățământ (Colegiul Tehnic de Poștă și Telecomunicații „Gh. Airinei” din București), precum și cu elevi și studenți, bursieri ai statului român, în cadrul programului de audiențe.

Proiectul de act normativ inițiat de către Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului a fost dezbătut și aprobat de Comisia pentru Dialog Social din cadrul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului și transmis spre avizare Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Economiei și Finanțelor și Ministerul Justiției.

Ministerul Economiei și Finanțelor și Ministerul Justiției au transmis observații la proiectul de act normativ, care au fost luate în considerare atât în Nota de Fundamentare, cât și la redactarea proiectului de Hotărâre de Guvern.

La propunerea Ministerului Justiției, proiectul de act normativ a fost propus spre avizare și Ministerului Sănătății Publice, dat fiind că textul îi vizează și pe medicii rezidenți din alte state, bursieri ai statului român.

Proiectul de act normativ este în momentul de față afișat pe site-ul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ.

Alegerea organizațiilor și instituțiilor cu care a avut loc consultarea s-a datorat faptului că Departamentul pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, liderii asociațiilor tinerilor de origine română din Ucraina și Republica Moldova reprezintă, în fond, interesele tuturor tinerilor de origine română din afara granițelor.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative.

Proiectul de act normativ nu vizează activități ale autorităților administrației publice locale.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Nu au fost necesare consultări în cadrul consiliului interministerial pentru educație, cultură, cercetare, tineret, sport și minorități.

5. Informații privind avizarea de către: Consiliul Legislativ, Consiliul Suprem de Apărare a Țării, Consiliul Economic și Social, Consiliul Concurenței, Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ urmează a fi avizat de către Consiliul Legislativ și Consiliul Economic și Social, la finalizarea procedurii de avizare.

VII. Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

În vederea elaborării și implementării proiectului de act normativ, au fost derulate următoarele activități de informare publică:

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Conform Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului a publicat, în vederea consultării și aducerii la cunoștință a publicului, următorul proiect de Hotărâre de Guvern privind stabilirea cuantumului bursei pentru elevii, studenții, masteranzii, doctoranzii și cursanții din Republica Moldova și Ucraina aflați la specializare/perfecționare postuniversitară, pentru cei de origine etnică română din afara granițelor țării, pentru cetățenii români cu domiciliul stabil în străinătate, precum și pentru cetățenii străini, bursieri ai statului român, care studiază în instituții și unități de învățământ de stat din România. Observațiile și opiniile au fost transmise pe adresa de e-mail: florin.popescu@mec.edu.ro

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu are impact asupra mediului înconjurător.

VIII. Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Proiectul de act normativ va fi pus în aplicare fără a fi nevoie de înființarea unor noi organisme sau de extinderea competențelor celor deja existente, prevederile acestuia urmând a fi implementate de către direcțiile de specialitate deja existente (Direcția Generală Relații Internaționale și Afaceri Europene, Direcția Generală Management Învățământ Superior, Direcția Generală Management Învățământ Preuniversitar, Direcția Generală Buget - Finanțe, Direcția Juridic și Contencios) în cadrul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului.

2. Alte informații

Urmare observațiilor pe marginea proiectului de act normativ, transmise de către Ministerul Economiei și Finanțelor și Ministerul Justiției, a fost re-elaborat proiectul de H.G. pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 695/1997 privind acordarea burselor pentru elevii, studenții, doctoranzii și cursanții din învățământul postuniversitar din Republica Moldova, Ucraina, pentru cei de origine etnică română din afara granițelor țării, pentru cetățenii români cu domiciliul în străinătate, precum și pentru cetățenii străini, bursieri ai statului român, care studiază în instituții și unități de învățământ din România anexat, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

MINISTRUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI,

CRISTIAN MIHAI ADOMNIȚEI

AVIZAT:

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE, MINISTRUL ECONOMIEI ȘI FINANȚELOR,

ADRIAN CIOROIANU

VARUJAN VOSGANIAN

MINISTRUL JUSTIȚIEI,

MINISTRUL SĂNĂTĂȚII PUBLICE,

TUDOR CHIUARIU

EUGEN NICOLĂESCU